

Σαν σήμερα το 1944 οι Ναζί προχωρούν στη σφαγή του Χορτιάτη

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... \(ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες\)](#)

Το πρωί της 2ας Σεπτεμβρίου 1944, μια διμοιρία του ΕΛΑΣ με επικεφαλής τον Βάιο Ρικούδη, που ανήκε στο λόχο του Αντώνη Καζάκου (καπετάν Φλωριά), χτύπησε στη θέση «Καμάρα», έξω από τον Χορτιάτη, δύο αυτοκίνητα που κατευθύνονταν στο χωριό. Πρώτα χτυπήθηκε ένα αυτοκίνητο που ανήκε στον Οργανισμό Ύδρευσης Θεσσαλονίκης (ΟΥΘ) και λίγο αργότερα ένα γερμανικό αυτοκίνητο, που ακολουθούσε.

Για τον αριθμό των επιβαινόντων στα δύο αυτοκίνητα, την εθνικότητά τους και τον αριθμό νεκρών και τραυματιών υπάρχουν διάφορες εκδοχές:

Κατά μία εκδοχή στο πρώτο αυτοκίνητο επέβαιναν τουλάχιστον τρεις ή τέσσερις Έλληνες, υπάλληλοι του Οργανισμού, που πήγαιναν στον Χορτιάτη για την απολύμανση της δεξαμενής του υδραγωγείου, από το οποίο έπαιρνε νερό ένα μεγάλο μέρος της Θεσσαλονίκης, και τη χλωρίωση του νερού. Ο Ιωάννης Ταμιωλάκης, ανώτερος υπάλληλος του ΟΥΘ, αναφέρει στο βιβλίο του Η ιστορία της ύδρευσης της Θεσσαλονίκης ότι στο αυτοκίνητο επέβαιναν πέντε Έλληνες: ο εργοδηγός Σιδερίδης, τρεις τεχνίτες και ο Αλ. Σωτηρχόπουλος που ήταν υπεύθυνος για τη χλωρίωση.

Όσον αφορά το δεύτερο αυτοκίνητο, που ήταν γερμανικό, υπάρχουν οι εξής εκδοχές: σ' αυτό επέβαιναν α) τρεις Γερμανοί και δυο Έλληνες, ο ένας εργοδηγός και ο άλλος υπάλληλος του ΟΥΘ, ή β) δύο άνδρες της Στρατιωτικής Αστυνομίας (Γκεστάπο), ένας Αυστριακός χημικός και δύο Έλληνες, υπάλληλοι του ΟΥΘ, ο Αλ. Σωτηρχόπουλος και ο Γ. Τρώντσιος, ή γ) ο Αυστριακός χημικός, ένα αξιωματικό της Γκεστάπο, δύο στρατιώτες και ο οδηγός. Ο Κώστας Πασχαλούδης, που ήταν καθοδηγητής της λεγόμενης «Υποδειγματικής Ομάδας της Νεολαίας της ΕΠΟΝ», που αποτελούσε μέρος του λόχου του καπετάν Φλωριά, ανέφερε τρεις Γερμανούς, μέλη της Γκεστάπο.

Από την επίθεση των ανταρτών στο πρώτο αυτοκίνητο τραυματίστηκαν ο οδηγός

Κλεάνθης Τερζόπουλος και ο εργοδηγός Γεώργιος Σιδερίδης, ο οποίος αργότερα υπέκυψε στα τραύματά του. Ο Ταμιωλάκης αναφέρει ότι σκοτώθηκε και ο οδηγός.

Από την επίθεση στο γερμανικό αυτοκίνητο (κατά την οποία οι επιβαίνοντες ανταπάντησαν στα πυρά) υπήρξε ένας νεκρός (πιθανόν ο Αυστριακός χημικός).

Οι αντάρτες έπιασαν έναν από τους Γερμανούς που επέβαιναν στο αυτοκίνητο (υπάρχει και η εκδοχή ότι παραδόθηκε ο ίδιος), ενώ ο άλλος, που ίσως και αυτός είχε τραυματιστεί, κατάφερε να διαφύγει και έφτασε στο Ασβεστοχώρι όπου ειδοποίησε τις γερμανικές Αρχές. Υπάρχει και η εκδοχή ότι οι τραυματίες Γερμανοί που κατάφεραν να ξεφύγουν ήταν δυο. Σύμφωνα με άλλη εκδοχή, από την επίθεση στο δεύτερο αυτοκίνητο δεν υπήρχαν νεκροί αλλά μόνο δύο Γερμανοί τραυματίες εκ των οποίων ο ένας, μαζί με τον τρίτο Γερμανό που δεν είχε τραυματιστεί, μπόρεσε να διαφύγει και να φτάσει στο Ασβεστοχώρι. Κατά τον Ταμιωλάκη, από την επίθεση στο δεύτερο αυτοκίνητο σκοτώθηκε ο χημικός, τραυματίστηκε ένας από τους Γερμανούς, που κατάφερε να ξεφύγει και να ειδοποιήσει τις γερμανικές Αρχές. Επίσης αναφέρει ότι οι Γερμανοί που αιχμαλωτίστηκαν από τους αντάρτες εκτελέστηκαν.

Η σφαγή

Μετά τις δύο αυτές επιθέσεις των ανταρτών οι κάτοικοι του Χορτιάτη ζήτησαν τη συμβουλή του Καζάκου ως προς το αν έπρεπε να φύγουν από το χωριό, φοβούμενοι αντίποινα των Γερμανών, εκείνος όμως τους καθησύχασε, διαβεβαιώνοντάς τους ότι δεν είχαν να φοβηθούν τίποτα. Έτσι η πλειοψηφία των κατοίκων που ήταν τότε στο χωριό παρέμειναν στα σπίτια τους (ήταν κυρίως γυναικόπαιδα, καθώς οι περισσότεροι από τους άντρες είχαν φύγει από νωρίς για να πάνε στις δουλειές τους). Έπειτα οι αντάρτες έφυγαν προς το Λιβάδι και την Πετροκέρασα, παίρνοντας μαζί τους τους αιχμαλώτους.

Λίγο αργότερα, έφτασαν στον Χορτιάτη περίπου είκοσι φορτηγά με Γερμανούς στρατιώτες και άντρες του Αποσπάσματος Καταδίωξης Ανταρτών του Φριτς Σούμπερτ (Jagdkommando Schubert) και περικύκλωσαν το χωριό. Αφού συγκέντρωσαν στην κεντρική πλατεία του χωριού τους κατοίκους που βρήκαν, άρχισαν να λεηλατούν και να πυρπολούν τα σπίτια.

Στη συνέχεια οδήγησαν τους κατοίκους που βρίσκονταν στην πλατεία στο σπίτι του Ευάγγελου Νταμπούδη και τους έκαψαν ζωντανούς, ενώ όσους βρίσκονταν μπροστά στο καφενείο της πλατείας τους έκλεισαν στο φούρνο του Στέφανου Γκουραμάνη. Κατά τη μεταφορά τους στο φούρνο του Γκουραμάνη ένας από τους άντρες του Σούμπερτ έπαιζε έναν χαρούμενο σκοπό στο βιολί. Αφού τους έκλεισαν στο φούρνο, οι άντρες του Σούμπερτ έστησαν ένα πολυβόλο και άρχισαν να τους

πυροβολούν από ένα μικρό παραθυράκι της πόρτας. Κατόπιν έβαλαν φωτιά για να κάψουν ζωντανούς όσους δεν είχαν σκοτωθεί. Από τους εγκλωβισμένους όσοι προσπάθησαν να διαφύγουν από το κτήριο που καιγόταν μαχαιρώθηκαν από τους στρατιώτες που περίμεναν έξω.

Μόνο δύο άνθρωποι κατάφεραν να γλιτώσουν από το φούρνο του Γκουραμάνη.

Εκτός από τους κατοίκους που δολοφονήθηκαν στα δύο αυτά σημεία του χωριού, άλλοι δολοφονήθηκαν έξω από τα σπίτια τους και έντεκα καταδιώχθηκαν και εκτελέστηκαν έξω από το χωριό ενώ προσπαθούσαν να διαφύγουν. Επίσης γυναίκες του Χορτιάτη έπεσαν θύματα βιασμού πριν δολοφονηθούν από τους άντρες του Σούμπερτ.

Συνολικά σκοτώθηκαν εκείνη την μέρα 149 κάτοικοι του Χορτιάτη, ανάμεσά τους 109 γυναίκες και κορίτσια, και κάηκαν περίπου 300 σπίτια. Εξαιτίας του φόβου ότι οι Γερμανοί θα επέστρεφαν αλλά και της δυσοσμίας από τα καμένα πτώματα που είχαν μείνει άταφα, οι κάτοικοι που κατάφεραν να σωθούν επέστρεψαν στο χωριό αρκετές μέρες αργότερα. Στις 4 Σεπτεμβρίου οι άντρες του Σούμπερτ επέστρεψαν για να ολοκληρώσουν την λεηλασία των σπιτιών που είχαν ξεκινήσει δυο μέρες πριν. Εκπρόσωποι του Ερυθρού Σταυρού έμαθαν για τη σφαγή του Χορτιάτη στις 5 Σεπτεμβρίου και κατάφεραν να εξασφαλίσουν άδεια για να μπουν στο χωριό μόλις στις 7 Σεπτεμβρίου.

Μετά τον πόλεμο

Ο Φριτς Σούμπερτ μετά τον πόλεμο δικάστηκε και εκτελέστηκε στην Αθήνα. Το 1960 στήθηκε μνημείο για την σφαγή στο κέντρο της κωμόπολης του Χορτιάτη, η οποία το 1998 ονομάστηκε «μαρτυρική» με το υπ. αριθμ. 399 Προεδρικό Διάταγμα.

Πηγή: pontos-news.gr